

djurskyddet
SVERIGE

Liten handbok för kaninägare

Tänk efter innan du köper kanin!

Läs på ordentligt innan köpet. Ta reda på om det verkligen är kanin du vill ha som husdjur. Om du kommer fram till att det är det, lär dig hur du ger den ett så bra liv som möjligt. Det är svårt att ta hand om tamkaniner på rätt sätt eftersom de i mångt och mycket har samma behov och beteenden som kaniner som lever vilt. Tänk på att du som ägare måste känna till och följa de lagar och föreskrifter som finns för kaniner som hålls som sällskapsdjur.

Köp inte en kanin som är för ung. Enligt lagen ska kaninungar hållas tillsammans med mamman så länge de behöver hennes mjölk och omvårdnad. Rekommendationen är minst sex veckor.

Alla djur har ett värde. Tänk därför på att alltid betala för det djur du skaffar dig. Det är också viktigt att vara medveten om att det kostar både tid och pengar att ha ett djur. En kanin kan bli upp till tolv år gammal och veterinärkostnaden riskerar att bli stor över tid. Försäkra alltid din kanin.

Tyvärr händer det att människor tröttnar på sina kaniner när de upptäcker att de inte var som de förväntat sig. Det är vanligt att föräldrar köper en kanin till sina barn i stället för till exempel en hund. Men de är inte alltid lämpliga sällskapsdjur för barn eftersom de kan bli aggressiva mot ägaren. Det finns många kaniner som behöver nya hem. Hör av dig till något djurhem som tar hand om kaniner om du är intresserad av att hjälpa en hemlös kanin.

Det är viktigt att man alltid skaffar kaninvakt om man ska åka bort och måste lämna sitt husdjur. Kaniner som hålls inomhus ska enligt lag ha tillsyn minst en gång om dagen. Hålls kaninerna utomhus krävs tillsyn minst två gånger dagligen under vintern då den måste få uppvärmt dricksvatten.

Viktigt med social kontakt

Kaniner måste bo tillsammans med artfrände

Kaniner är mycket sociala och lever vilt i stora kolonier med upp till 100 djur. Lever de som tama är det bästa om de kan bo tillsammans med andra kaniner, antingen i par eller i grupp – kaniner som tvingas leva ensamma mår inte bra. Det är dock inte givet att två kaniner trivs tillsammans. Då kan du ta hjälp av en etolog för att ta reda på hur du sätter ihop kaniner på bästa sätt.

Det är en lång process att få två kaniner att bo ihop. Om du bara släpper ihop två kaniner är risken stor att de skadar eller dödar varandra. Istället ska du först låta kaninerna bo åtskilt i varsin bur som står nära varandra. Efter någon vecka kan du prova släppa ihop dem på ett område som inte är någons revir. Det är även viktigt att kaninerna har gott om utrymme och gömställen och andra resurser. Minimimåtten i lagstiftningen är oftast inte tillräckliga för att kaniner ska kunna trivas tillsammans.

Det är lättast att hålla en hona tillsammans med en hane eftersom de i regel kommer bra överens – hanen måste dock kastreras. Det är även bra att kastrera honor av den anledningen att livmodercancer är den vanligaste dödsorsaken hos honor över 3 års ålder. Att låta två honor leva tillsammans kan fungera bra, men risken för att de ska komma i bråk är större. Får de växa upp tillsammans är dock faran för det liten. Hanar ska inte hållas med andra hanar– de kan bli aggressiva och skada varandra allvarligt när de blir könsmogna. Kaniner blir könsmogna vid lite olika tidpunkter beroende på storlek: små raser vid fyra-fem månaders ålder, mellanstora raser när de är fyra-sex månader gamla och stora raser när de är mellan fem och åtta månader.

Att hålla kaniner tillsammans med marsvin är inte att rekommendera. Kaniner kan sprida sjukdomar till marsvin. Dessutom har de helt olika foderbehov och kan inte kommunicera med varandra. Kaniner är större och kan vara aggressiva mot marsvin eller skada dem.

Skötsel

Kaninens päls

Kaniner fäller och byter päls en gång på våren och en gång på hösten, men de kan fälla oftare. Vilda kaniner kan sköta om sin päls själva. Men många raser som lever tamt har längre och mjukare päls – de måste därför få hjälp med skötsel av pälsen så att den inte blir trasslig och får tovor. Kaniner med lite längre päls ska borstas minst två gånger i veckan. Har din kanin lång och mjuk päls eller bara mjuk päls måste den borstas varje dag.

Kaninens klor

Kaniners klor växer hela tiden. De som lever vilt sliter ned dem när de krafsar och gräver, men hos tamkaniner slits de inte lika mycket och de måste därför ha hjälp med att hålla dem korta. Man måste regelbundet kontrollera om klorna behöver klippas. Det ska göras med en speciell klotång och man måste se till att inte klippa i klons blodfyllda del, pulpan. Känner du dig osäker kan du få hjälp med kloklippning hos veterinären.

Kaninens tänder

För att tänderna ska slitas ner på ett naturligt sätt måste kaniner alltid ha tillgång till gräs eller hö. Och enligt lagen ska kaniner alltid ha tillgång till gnagmaterial, till exempel grenar med bark, pinnar eller rötter. Det är tyvärr vanligt med tandproblem hos kaniner. Det kan vara framtänderna som växer snett, men även kindtänderna kan bli ojämna. Om din kanin har svårt att äta eller dreglar måste den tas till en veterinär omgående. Veterinären kontrollerar då om det

är något fel på tänderna. Detta kan en djurägare inte göra själv, utan det behövs specialinstrument.

Hantering

Hantera kaninerna mycket från början

Det är viktigt att hantera kaniner mycket när de är små. Gör man inte det kommer de bli rädda för människor, och nervösa och aggressiva när de ska hanteras. Kaniner har starka bakben som de kan sparka hårt med. Du ska därför alltid handskas med dem på golvet – de har skört skelett och kan få frakturer på ländkotor och bakben om de tappas i golvet. Tänk på att alltid sköta om kaniner där det inte är halt – eftersom de har päls under tassarna har de svårt att få grepp på den typen av ytor.

Tänk på att du måste bära kaniner tätt intill din kropp och då alltid stödja deras bakben, antingen på dina armar, knän eller ditt bröst. Kaniner får aldrig lyftas i öronen.

Kaniners utrymme

Kaniner behöver få utlopp för sina naturliga beteenden

De minimimått som finns i lagstiftningen är inte tillräckliga för att kaninerna ska må bra och kunna utföra sina naturliga beteenden. Därför bör du istället ha större utrymmen för dina kaniner. Kaniner måste kunna stå på bakbenen med upprätta öron och spana – det är ett naturligt beteende för dem. Kaniner behöver även skutta och gräva.

När kaniner känner sig hotade är det naturligt för dem att söka skydd – det ska därför finnas ett hus i utrymmet, där det går att gömma sig. Det ska också finnas en hylla i utrymmet, eller ett tak på huset där kaninen kan sitta, samt berikningsföremål som rör, grenar, kvistar och halm.

Botten i kaniners utrymme ska vara täckt med lämpligt strömedel, exempelvis hyvelspån eller pappersbaserad pellets som är ofarligt för kaninen. Det går bra att lägga ett tjockt lager med halm ovanpå strömedlet. Nätgolv är bara tillåtet om kaninen hålls utomhus i betesbur.

Rengöring av kaninernas utrymme

Kaninernas utrymme ska rengöras ordentligt minst en gång i veckan. Eftersom kaniner lämnar mycket avföring och urin, bör man dessutom dagligen rengöra toaletthörnan. Foder- och vattenskålar ska också göras rena varje dag. Kaniner kan bli sjuka om utrymmet är smutsigt. De kan till exempel få sår på baktassarna på grund av fuktigt bottenströ.

Inomhus och/eller utomhus

Inomhus

Om du håller dina kaniner inomhus ska de inte ha det för varmt. Kaniner mår bäst när temperaturen är mellan 13 och 20°C. Låt kaninen få komma ut så mycket som möjligt på sommaren.

Utomhus

Kaniner som hålls utomhus ska ha skydd mot stark värme, direkt solljus, nederbörd, fukt, blåst, kyla och andra djur. Vintertid måste utrymmet vara upphöjt från marken för att kyla inte ska tränga upp underifrån. Var även noga att under vintern kontrollera vattnet flera gånger om dagen eftersom det kan frysa till is.

Både inomhus och utomhus

Tänk på att temperaturskillnaden inte får bli för stor om du har dina kaniner utomhus på sommaren och sedan planerar att flytta in dem på vintern. Se till att flytta in kaninerna innan det blivit så pass kallt ute att de hunnit få sin vinterpäls. Flyttar du in kaninerna med vinterpäls kommer det att bli för varmt för dem inomhus. Detsamma gäller även åt andra hållet. Kaniner som bor inne på vintern fryser såklart ute, så tar du in dem kan du inte flytta ut dem igen förrän på våren. Tänk också på att kaniner som bor inomhus hela vinter-halvåret och sedan får komma ut på våren behöver vänja sig vid att äta gräs på grund av sin känsliga mage. Låt därför inte kaninerna få obegränsad tillgång till gräs.

Aktivering

Behöver springa fritt

Kaniner bör få vara ute och röra sig så mycket som möjligt, rekommendationerna är minst några timmar om dagen. De ska då få hålla till på en stor yta och få springa fritt. Kaniner som inte får röra tillräckligt på sig får sämre hälsa, och ökad risk för benskörhet och frakturer på ryggraden. När kaniner springer fritt inomhus måste man se till att de inte kommer åt att gnaga på elkablar, giftiga krukväxter och annat olämpligt.

Gillar gömställen

Eftersom kaniner är bytesdjur undviker de öppna ytor och måste ha flera olika gömställen, till exempel hus av kartong. Man kan även ge dem stora stenar och stockar att sitta på. Eller kvistar, grenar och rör att krypa igenom. Det är naturligt för kaniner att gräva – det är därför bra att ge dem en låda med sand eller grus att göra en grop eller böka i. Aktivera även dina kaniner genom att leka med dem.

Utfodring

Viktigt med rätt kost

Att ge dina kaniner rätt kost är viktigt för motoriken i magsäcken och tarmarna, samt för slipning av tänderna. Större delen av tamkaniners mat ska bestå av gräs eller hö, helst ängshö. Hö ska alltid finnas tillgängligt och kan serveras i en höhäck för att inte bli smutsigt. Undvik olika typer av foderblandningar, eftersom kaniner bara äter upp de goda, onyttiga bitarna. Halm ska inte användas som foder

eftersom det är så näringsfattigt. Du kan ge pellets som ett komplement till hö och gräs då det innehåller vitaminer och mineraler. Det ska ges i begränsad mängd, cirka en matsked per kilo kroppsvikt och dag.

Frukt? Nej, tack!

Ge inte kaniner frukt eftersom det innehåller för mycket socker, vilket leder till obalans i tarmfloran. Vissa grönsaker kan ges i små mängder, till exempel ruccola, persilja och obesprutad blast från morötter, men undvik spenat i stora mängder. Men ge inte grönsaker som inte är gröna. De innehåller för mycket socker. Kaniner ska alltså inte äta morötter. Lök och avokado är giftigt för kaniner.

Kaniner föredrar att dricka ur skål

Kaniner ska alltid ha tillgång till färskt och rent vatten. Det serveras med fördel i skål eller både i skål och flaska. Kaniner föredrar att dricka ur skålar då de får i sig mer vatten på det sättet, men tänk på att kaniner gärna leker med vattnet och på så vis blöter ner sin omgivning. Detta kan leda till ett ohygieniskt underlag om du inte är noga med städningen. Foderskålar av lergods är bra att använda – de måste vara tunga för att kaninen inte ska kunna välta ut vattnet. Varje kanin ska ha sin egen skål och de ska vara placerade på olika ställen i kaninernas utrymme.

Undvik att plötsligt förändra kaniners foder. Gör du det ska det ske successivt, under flera dagar eller veckor.

Sjukdom

Maten spelar stor roll för kaninens hälsa

Kaniner som fått fel matsammansättning kan drabbas av olika sjukdomar, bland annat diarré, övervikt och problem med tänderna. En vanlig sjukdom är att rörelserna i mage och tarmar stannar av, så kallad trumsjuka. Ofta kan detta uppfattas som att kaninen har blivit förstoppad, eftersom den slutar att bajsas och äta. De uppsvullna organen trycker på omgivande organ och orsakar smärta för kaninen. Läs på om den här sjukdomen och kontakta genast en veterinär om du misstänker att din kanin drabbats.

Kaninens tänder är en viktig indikator på välmående

När kaniner utfordras på fel sätt fortsätter tänderna att växa – det orsakar skador i munnen och gör att det blir svårt att äta. Får kaniner plötsligt tovig och smutsig päls kan det vara ett tecken på att något är fel med tänderna, eftersom de används just för att sköta pälsen. När kaniner får fel på tänderna tappar de i vikt och blir magrare. Det beror på att de inte får i sig tillräckligt med mat då det gör så ont att tugga. Ett annat symptom är att kaninen börjar dregla och blir våt på hakan. Uppsök veterinär om du misstänker fel på tänderna.

Tecken på sjukdom

Det kan vara svårt att se om kaniner har ont eller mår dåligt. De är bytesdjur och kan inte visa sig svaga eftersom det då är större risk att de tas av rovdjur. Ett tydligt tecken på att en kanin inte mår bra är att den slutar äta. Då ska du omedelbart kontakta en veterinär eftersom det är ett

mycket allvarligt tillstånd. Kaniner får snabbt problem med levern om de går utan mat för länge. Andra tecken på sjukdom kan vara att den är tystare och lugnare, andas genom munnen, blir mer sprattlig och försöker komma undan när man hanterar den. Kaniner med svåra smärtor sitter hopkrupna och orörliga, omedvetna om sin omgivning. De kan även gnissla tänder. En frisk kanin är alert, lyhörd, har ren fin päls, normal kroppsvikt, klara ögon, rör sig som den ska, är nyfiken och gillar att undersöka saker.

Lagstiftning

Samtliga föreskrifter och bestämmelser gällande kaniner hittar du på Jordbruksverkets hemsida:

www.jordbruksverket.se.

Läs mer om kaniner och deras behov

Ju mer du läser på om kaniner desto större möjlighet har du att ge din kanin ett bra liv. Vi rekommenderar att du läser mer på Sveriges Kaninvälfärdsförening: **www.skvf.se**

Om Djurskyddet Sverige

Djurskyddet Sverige är med sina nästan 11 000 medlemmar och ungefär 45 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i över 100 år för att hjälpa djuren.

Vår vision är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Vårt mål är att alla djur erkänns som kännande varelser och att alla djur har ett egenvärde samt att alla människor har ett empatiskt synsätt och behandlar djuren utifrån detta. Vi arbetar för att människan fortsatt ska kunna hålla djur, där djuren får leva ett gott liv med möjlighet att kunna utföra de naturliga beteenden som bidrar till en bättre djurvälstånd och skyddas från lidande. När djuren avlivas ska det ske snabbt och smärtfritt.

Vi opinionsbildar och påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer samt är remissinstans åt departement och myndigheter. Våra lokala föreningar arbetar bland annat med att hjälpa hemlösa och utsatta djur att hitta nya hem.

Vårt arbete finansieras av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto vilket innebär att verksamheten kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

Läs mer om vårt arbete på **www.djurskyddet.se**

Djurskyddet Sverige, Hammarby Fabriksväg 25, 120 30 Stockholm
Telefon: 08-673 35 11, E-post: info@djurskyddet.se, PG: 90 01 06-6, www.djurskyddet.se